

TUTKIMUSOSIO

3.8.2024

Ilmapuntari 2024: Suhtautuminen keinoihin asuinkunnan talouden ja palveluiden turvaamiseksi

Tutkimuksessa selvitettiin suhtautumista erilaisiin oman asuinkunnan mahdollisiin ratkaisuihin talouden pohjan vahvistamiseksi. Vastaajilta tiedusteltiin, miten he suhtautuvat palveluja, taloutta ja hallintoa koskeviin erilaisiin toimenpide-ehdotuksiin. Ehdotukset eivät kattaneet kaikkia mahdollisia toimenpiteitä, vaan tarkasteluun poimittiin keskeisiä julkisessa keskustelussa esitettyjä toimintamalleja. Edellisen kerran vastaava tutkimus on toteutettu neljä vuotta sitten kesäkuussa 2020.

Aiempaa useampi vastustaa säästötoimia asuinkunnan talouden tilan vahvistamiseksi

Enemmistö suomalaisista suhtautuu nuivasti useimpiin keinoihin oman asuinkunnan talouden vakauttamiseksi. Selvä enemmistö (74 %) suomalaisista vastustaa sitä, että kotikunta liitettäisiin yhteen yhden tai useamman naapurikunnan kanssa talouden tilan parantamiseksi. Vain kuudesosa (16 %) suhtautuu kuntaliitokseen myönteisesti. Suhtautuminen kuntaliitokseen talouden turvaamiskeinona on selvästi kielteistynyt neljän vuoden takaisesta. Merkillepantavaa tuloksissa on se, että valtaosa kaikkien puolueiden kannattajista tyrmää tällä haavaa ehdotuksen asuinkunnan liittämisestä yhteen naapurikuntien kanssa.

Selvä enemmistö suhtautuu penseästi myös ajatukseen kuntapalvelujen karsimisesta (60 %). Vajaa kolmannes (31 %) olisi valmis leikkaamaan kunnallisia palveluja kunnan taloudellisen tilan kohentamiseksi. Hieman vähemmän kielteisesti kansalaiset suhtautuvat palvelumaksujen korottamiseen asuinkunnan taloudellisen raskuuden keventämiseksi. Joka toinen vastustaa (49 %) ja kaksi viidestä kannattaa (41 %). Näkemykset palvelumaksujen karsimisesta ja -maksujen korotuksista ovat muuttuneet vuodesta 2020. Nyt aiempaa useampi suhtautuu kielteisesti näihin säästötoimiin.

Kuntapalvelujen karsinta saa keskimäärää enemmän kannatusta kokoomuksen ja perussuomalaisten kannattajien keskuudessa. Kuntapalvelujen leikkaaminen olisi myrkyllistä etenkin SDP:n, vasemmistoliiton ja vihreiden tukijoiden mielestä. Keskustan kannattajista kolmannes hyväksyy palvelujen karsimisen ja joka toinen tyrmää asian.

Niukka enemmistö kansalaisista (53 %) vastustaa ajatusta kunnallisveron korottamisesta palvelujen turvaamiseksi. Reilu kolmannes (36 %) olisi kuitenkin valmis nostamaan kunnallisveroa. Etenkin kokoomuksen ja perussuomalaisten kannattajat vierastavat kuntaveron kiristämistä. Keskustan ja vasemmistoliiton tukijoista puolestaan enemmistö olisi valmis hyväksymään kunnallisveron korotuksen palvelujen turvaamiseksi. Kunnallisveron korottamisvaateen kannatus on vähentynyt vuoden 2020 kesästä ja vastustus jonkin verran lisääntynyt.

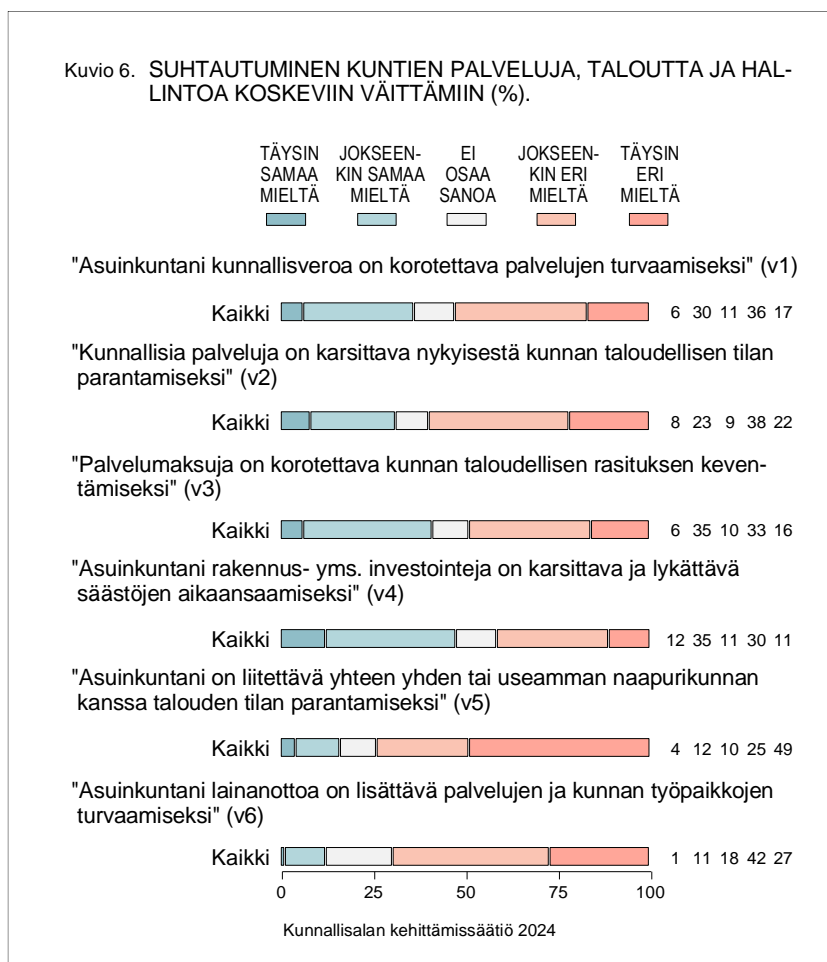
Enemmän kuin kaksi kolmesta vastustaa ehdotusta asuinkunnan lainanoton lisäämisestä palvelujen ja työpaikkojen turvaamiseksi (69 %). Syömälainan kannattajia löytyy vain runsaan kymmenesosan verran (12 %).

Velkaantumisen vastustajien osuus on tuntuvasti lisääntynyt kesästä 2020 (48 % → 69 %). Vuonna 2020 kysely toteutettiin koronakriisin keskellä. Tuolloin suomalaisten suhtautuminen julkiseen velkaantumiseen muuttui hetkellisesti myönteisemmäksi. Tällä haavaa kaikkien puolueiden kannattajien enemmistö suhtautuu haluttomasti oman asuinkunnan lainanoton lisäämiseen.

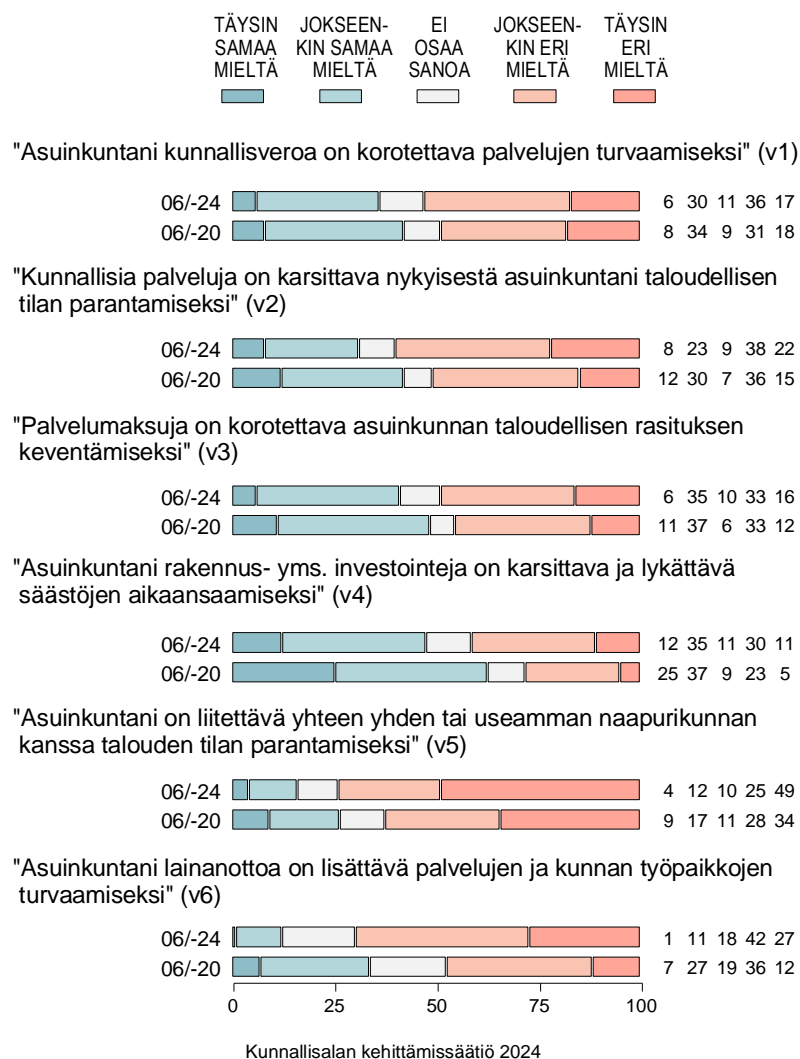
Eniten kannatusta saa vaatimus kotikunnan rakennus- yms. investointien karsimisesta ja lykkäämisestä säästöjen aikaansaamiseksi. Tätä ehdotusta kannattaa vajaat puolet väestöstä (47 %) ja kaksi viidestä (41 %) vastustaa. Investointien supistamiseen kohdentuu kuitenkin aiempaa vähemmän kannatusta. Investointien karsiminen saa hieman keskimäärää enemmän kannatusta SDP:n ja keskustan kannattajien keskuudessa. Kokoomuksen tukijat suhtautuvat asiaan muita jonkin verran torjuvammin.

Tutkimuksen toteutus

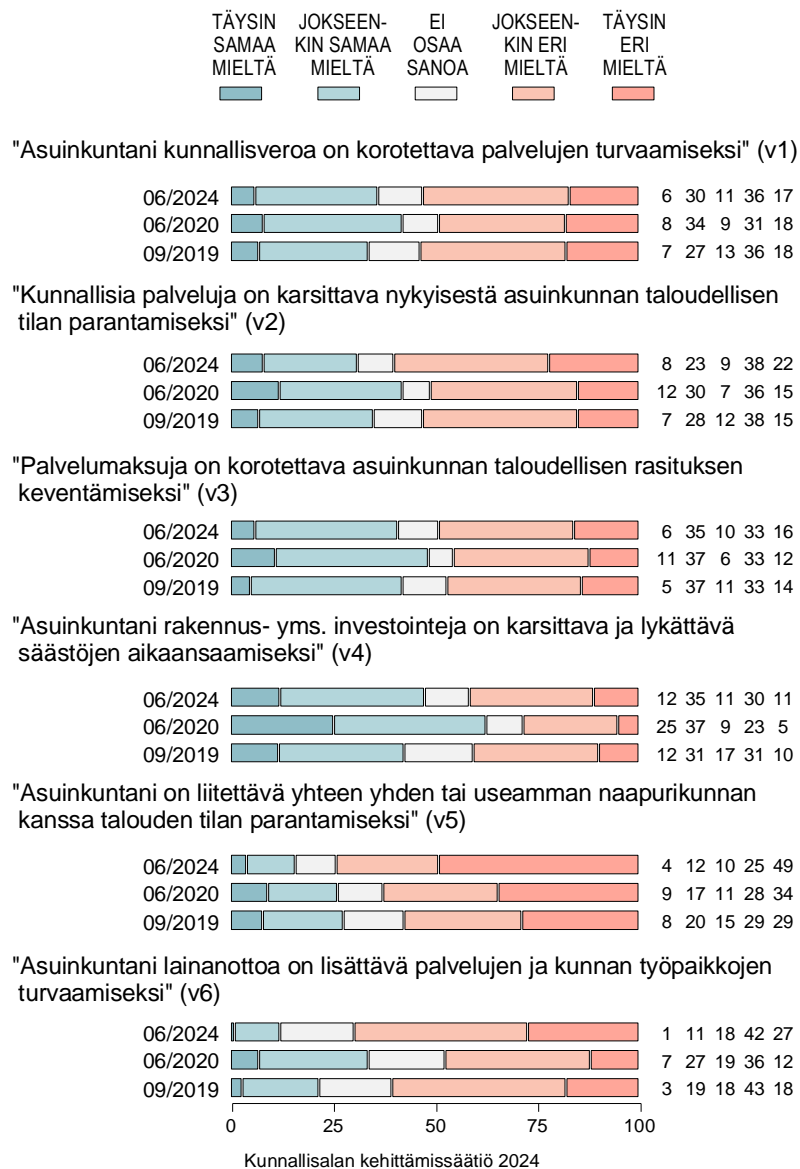
KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätien tutkimuksen toteutti Verian (aiemmin Kantar Public). Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 1.–5.6.2024. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.062. Vastajaat edustavat maamme täysi-ikäistä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

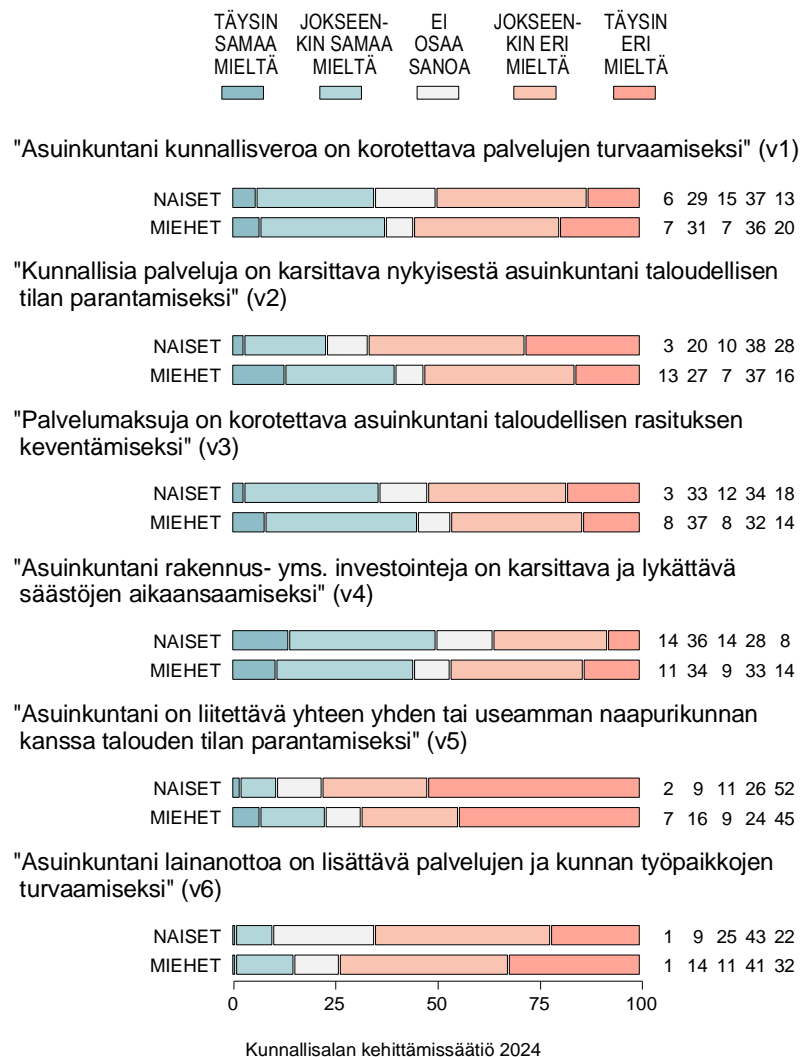
Kuvio 6t. SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJA, TALOUTTA JA HAL-
 LINTOA KOSKEVIIN VÄITTEMIIN KESÄLLÄ 2020 JA KESÄLLÄ
 2024 (%).

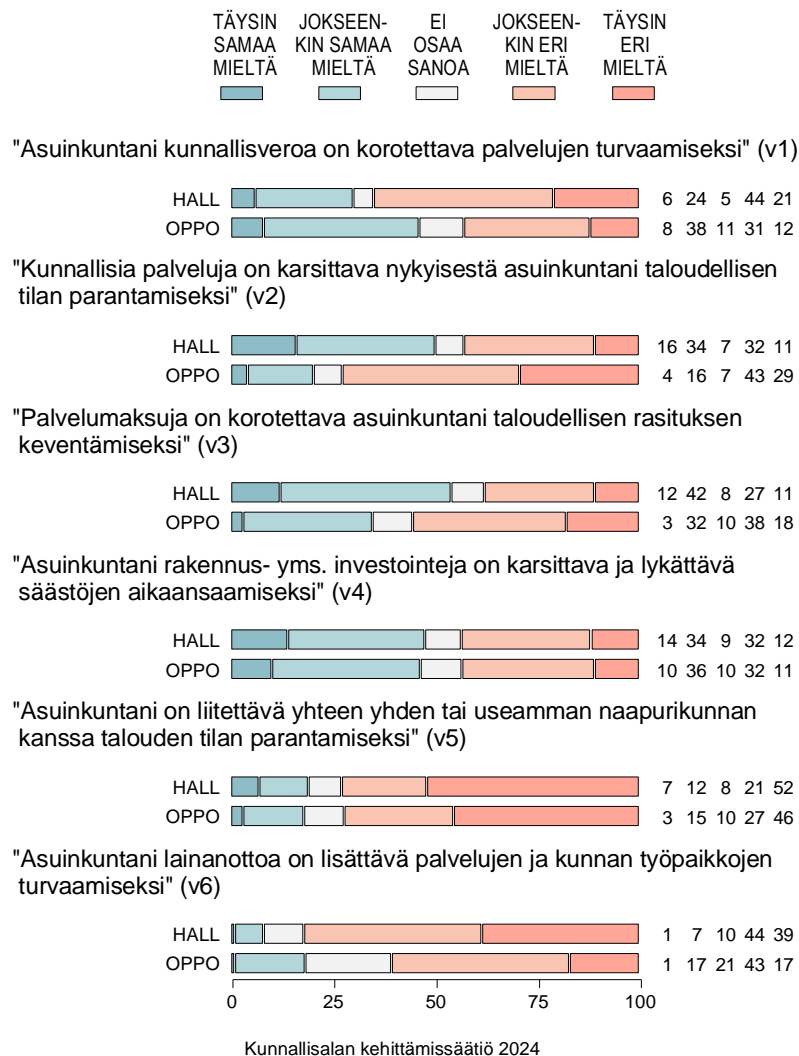
Kuvio 6t3. SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJA, TALOUTTA JA HALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN SYKSYLLÄ 2019, KESÄLLÄ 2020 JA KESÄLLÄ 2024 (%).

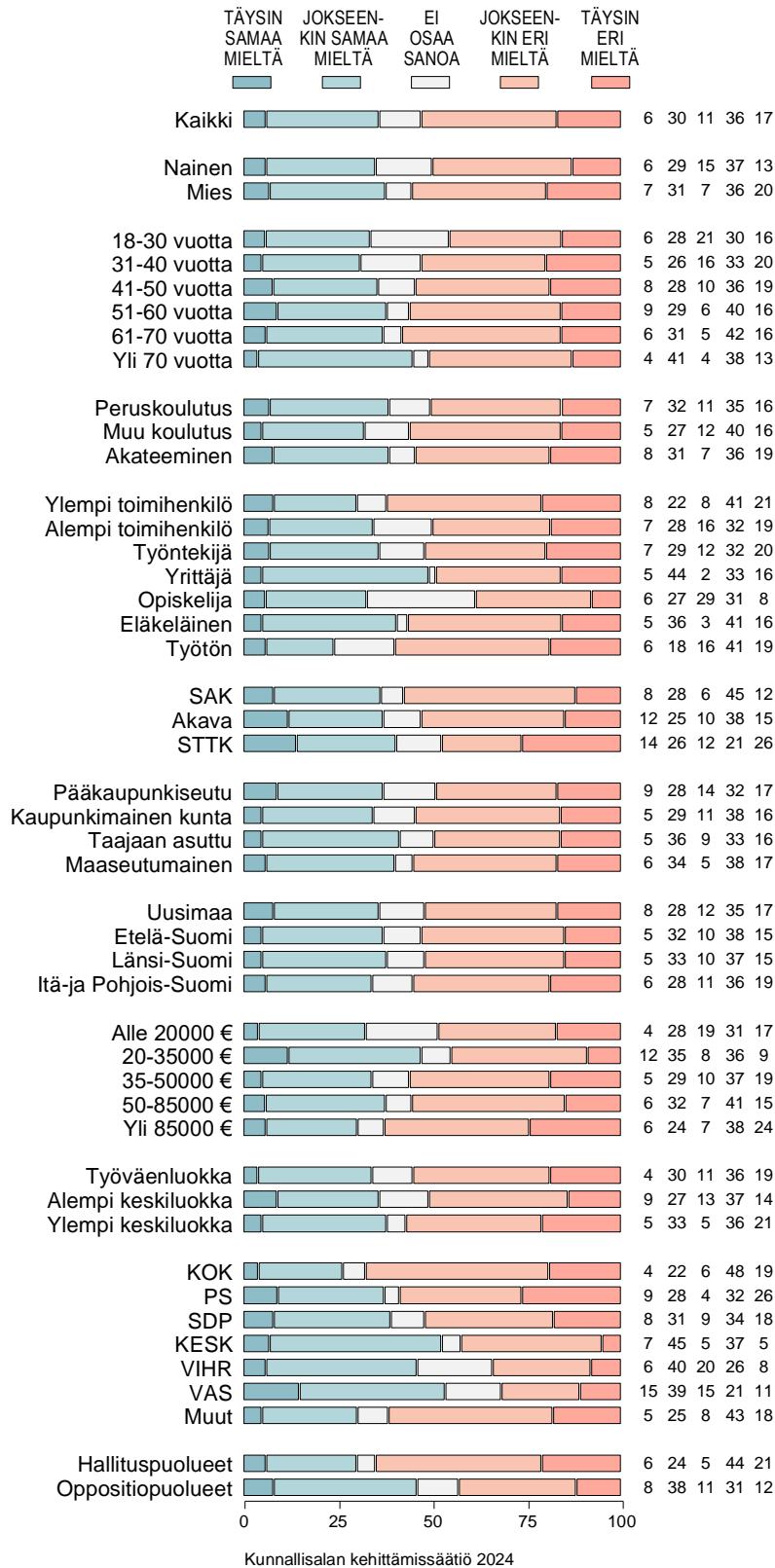
Kuvio 6s. SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJA, TALOUTTA JA HALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: NAISET vs. MIEHET (%).

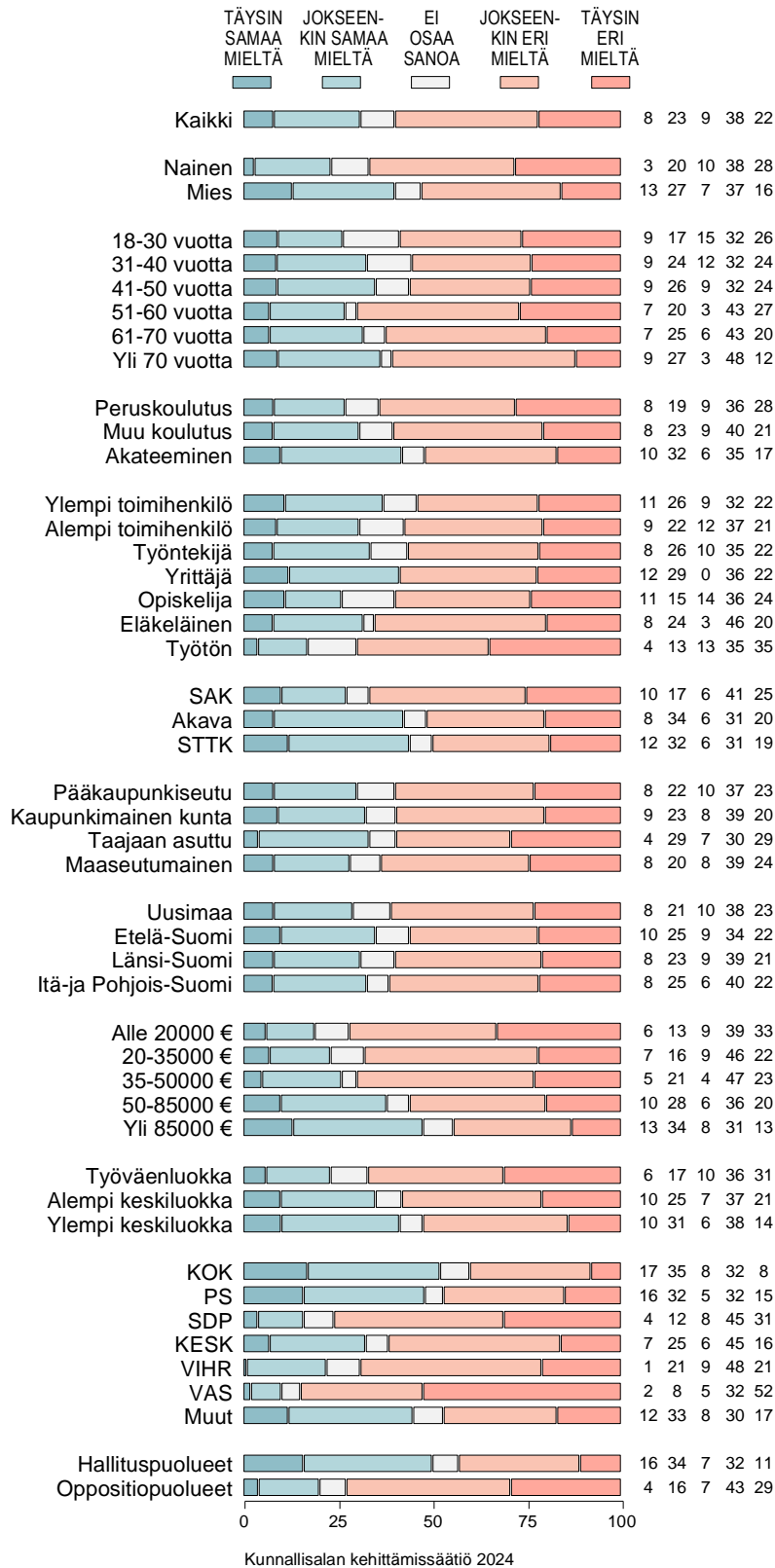
Kuvio 6h. SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJA, TALOUTTA JA HALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATAJAT (%).

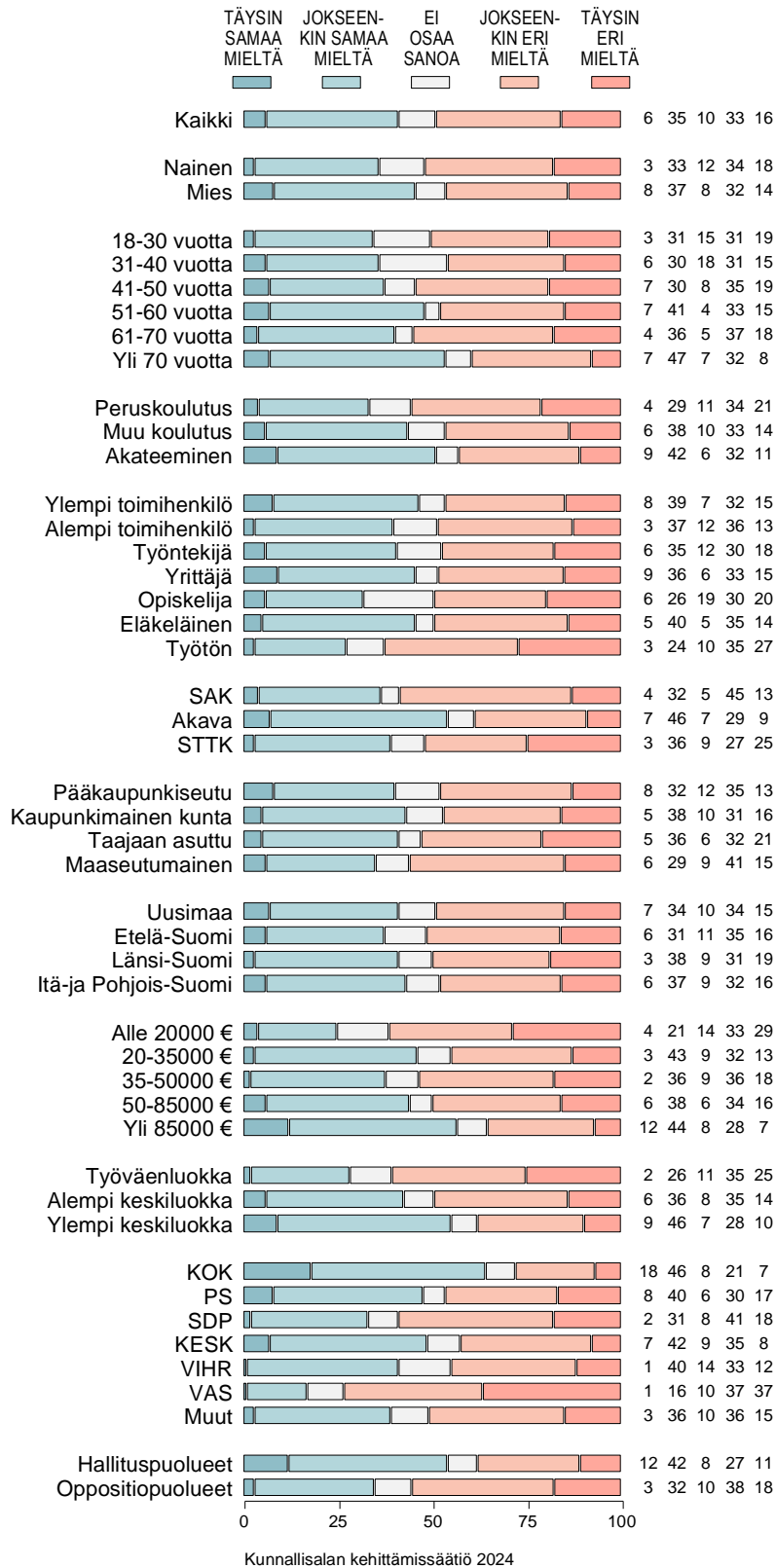
Kuvio 6-1. "Asuinkuntani kunnallisveroa on korotettava palvelujen turvaamiseksi" (%).

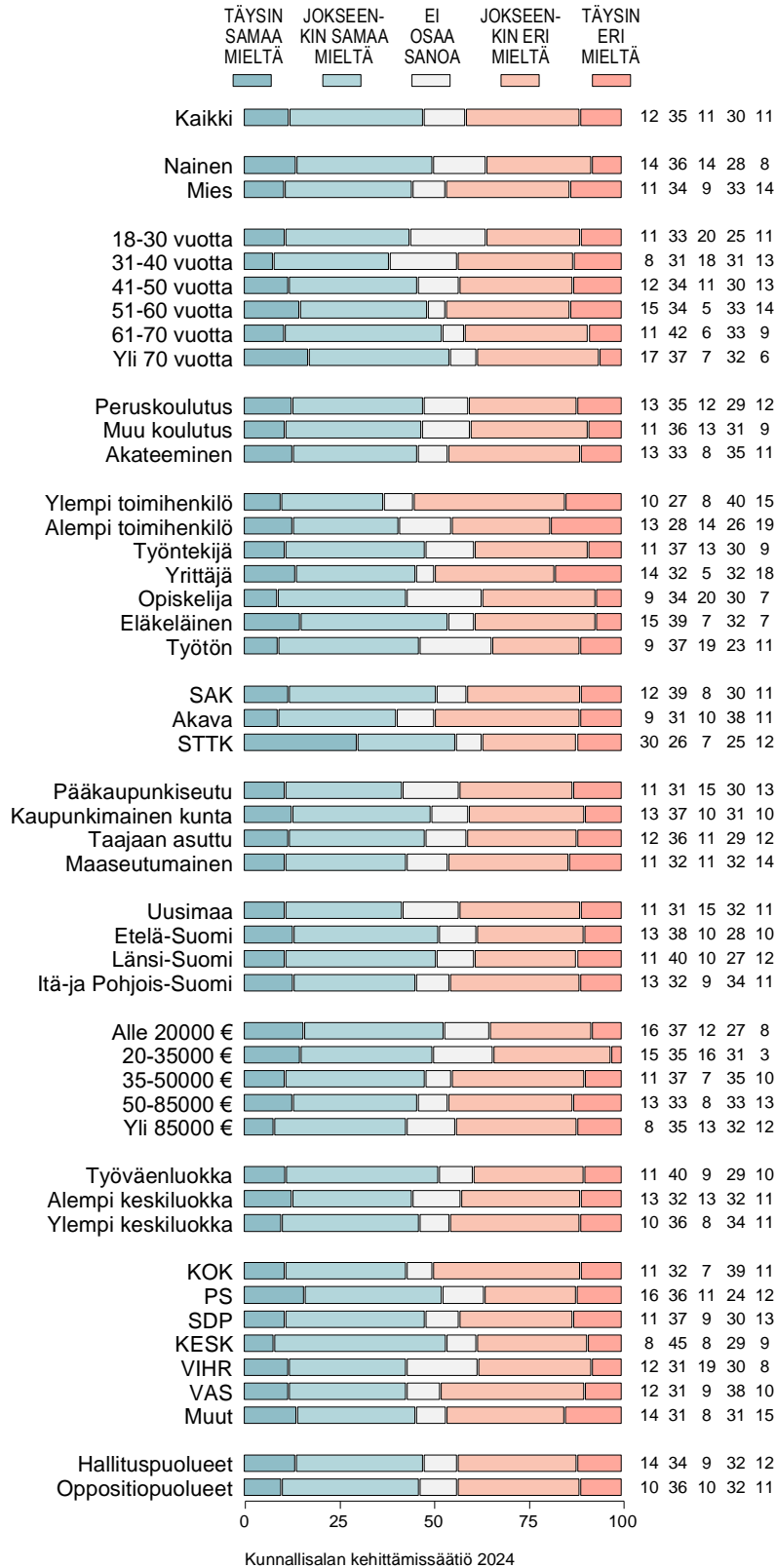
Kuvio 6-2. "Kunnallisia palveluja on karsittava nykyisestä asuinkuntani taloudellisen tilan parantamiseksi" (%).

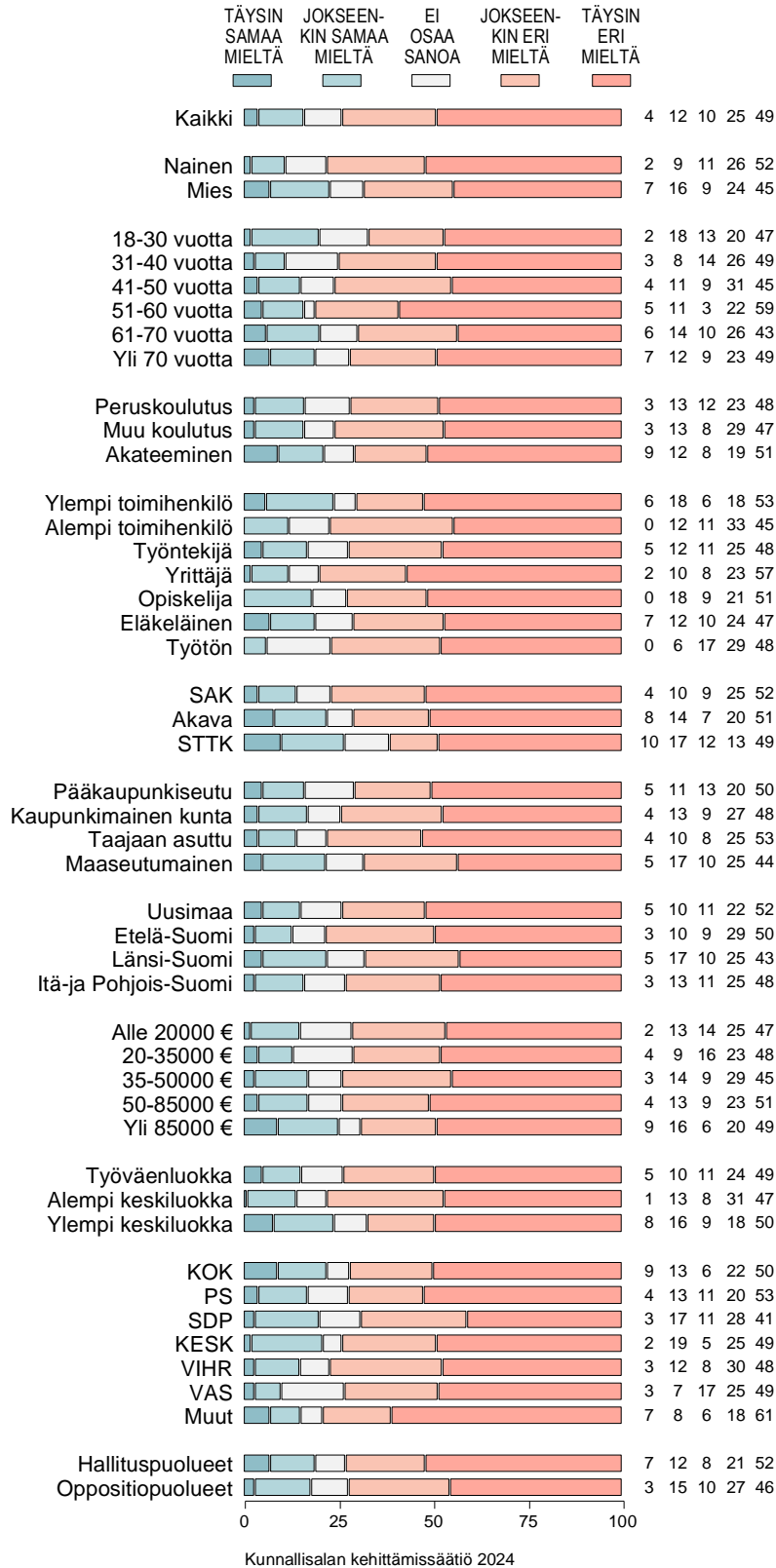
Kuvio 6-3. "Palvelumaksuja on korotettava asuinkuntani taloudellisen rasituksen keventämiseksi" (%).

Kuvio 6-4. "Asuinkuntani rakennus- yms. investointeja on karsittava ja lykättävä säästöjen aikaansaamiseksi" (%).

Kuvio 6-5. "Asuinkuntani on liitettävä yhteen yhden tai useamman naapurikunnan kanssa talouden tilan parantamiseksi" (%).

Kuvio 6-6. "Asuinkuntani lainanottoa on lisättävä palvelujen ja kunnan työpaikkojen turvaamiseksi" (%).

